

A 30 éves LAM

Ime, még mindig itt vagyunk... A *Lege Artis Medicinae* (LAM) első számában („*Lectori salutem*”) megjelent beköszöntő első mondatát kiegészítettem a „mindig” szóval. Nagy eredmény ez... Harminc év! Csendben ülök a számítógép előtt, hallok a falióra ketyegését: tik-tak. Másodpercenként egy tik vagy tak... A LAM első megjelenése óta mostanáig, amikor e sorokat írom, 950 765 620 másodperc telt el... Mindjárt egymilliárd! Megrohannak az emlékek.

Az egész úgy kezdődött, hogy 1990-ben három fiatalember, dr. Bula Zoltán, dr. Kapócs Gábor és dr. Polyák József bekopogott kórházi szobám ajtaján azzal a javaslattal, hogy hozzunk létre egy új, a meglévőektől mind kül-, mind belbelsőben eltérő orvostudományi folyóiratot. Ötletüket az általam is nagyra becsült dr. Frenkl Róbert professzor is támogatta, akit nem sokkal később felkerestünk hivatali szobájában. Lassan érni, fejlődni, kiteljesedni kezdett a gondolat.

A számos kiváló kolléga közül kiválasztott szerkesztőbizottság elnökségét Frenkl Róbert professzor úr nagy örömeinkre elvállalta. Első főszerkesztőként azért sem volt nagyon nehéz dolgom, mert munkámat Bula Zoltán és Kapócs Gábor főszerkesztő-helyettesek segítették. A terveinket ismertető, „*Kedves Reménybeli Olvasókhoz*” írt beköszöntő 1990. október 20-án jelent meg. A kollégák nagy lelkesedéssel fogadták kezdeményezésünket, így folytattuk az első szám megszervezésével járó munkát. A *Lege Artis Medicinae* első száma 1990. december 20-án meg is jelent. A felkért szerzők és szerkesztők közül szinte mindenki hozzájárult egy közleménnyel az első, majd a további számok létrehozásához. A próbaszámot Kékes Ede professzor „*A nitrátkezelés dilemmáiról*” írt összefoglalója nyitotta, és szakterületük kiemelkedő képviselőinek közleményei fémjelezték. A későbbiekben – nagy örömeinkre – egyre több, spontán beküldött kéziratot kaptunk.

Az éppen 1990 karácsonyára megjelent próbaszámunkban írtuk: „*Századunkban a biológiai tudományok rohamléptekkel törnek előre, a szaktudományos ismeretek elavulása egyre gyorsul; a medicina*

tehát folyton változik, az orvosi kompetencia pedig e mindig megújuló tudományos ismeretek követésén alapul... A történelem előtti idők orvosa egyszerre volt sámán és pap: művésze és szakértője varázslásnak, gyógyításnak. A ma orvosának is ezen régi-új követelményeknek kell – ha másként is – megfelelnie.”

Az elmúlt harminc évre visszatekintve, ma is egyet kell értenünk Walsh McDermott orvoslásról írott, a LAM próbaszámában idézett szavaival: „...egy tanult hivatás, mely mélyen gyökerezik számos tudományban és arra a kötelezettségre hivatott, hogy ezeket az emberek javára alkalmazza.” Majd így folytattuk: „Az orvoslás mindazon ismeret, gyakorlat és hagyomány összessége, amely az egészség megőrzésére, a betegségek gyógyítására és a szenvedések enyhítésére alkalmazható. Határai a biológiai tudományokon messze túlnyúlnak a pszichológiába, a szociológiába, a közgazdaságtanba, sőt a kulturális örökségbe is.”

A LAM 20. évfordulójára írt „*A hypertonia és a LAM húsz éve*” című cikkemben a hozzám legközelebb álló orvostudományi területtel, a hipertológia történetével, kutatásának néhány kiemelt kérdésével, a terápiás irányelvekkel, az antihipertenzív szerekkel és kombinációikkal foglalkoztam. A téma ma is rendkívül aktuális, hiszen a hypertonia továbbra is a legelterjedtebb nem fertőző népbetegség, és a hypertoniás betegek mintegy felében még mindig nem sikerült a vérnyomásukat normalizálni. E kérdés aktualitását a jelenleg folyó világjárvány, a Covid-19 is kiemeli, hiszen a hypertonia jelentősen súlyosbítja e betegség lefolyását.

Közeleg a karácsony. Az idén ez más lesz, mint a korábbiak. A járvány miatt bezárkózunk, rokonainkkal, barátainkkal és kollégáinkkal is csak telefonon, vagy az interneten tudunk kapcsolatot teremteni. Bízunk a Megváltónkban és az orvostudomány fejlődésében, hogy mielőbb megkaphatjuk a megváltó védőoltást...

Bízva abban, hogy a 40. évfordulót is együtt köszönhetjük, minden olvasónak és reménybeli jövőendő olvasónknak boldog karácsonyi ünnepeket és jó egészséget kívánok!

Farsang Csaba,

az első és jelenleg emeritus főszerkesztő